

22. ročník mezinárodní vodohospodářské výstavy VODOVODY–KANALIZACE 2023

Ve dnech 23.–25. května se na výstavišti PVA EXPO v Praze v Letňanech po čtyřleté přestávce vynucené pandemií covidu-19 uskutečnila výstava VODOVODY–KANALIZACE 2023 (VOD-KA). Jako už tradičně poskytla široké odborné i laické veřejnosti prostor pro seznámení se s novými technologickými řešeními v oboru vodního hospodářství, ale také místo k setkání.

Na největší tuzemskou akci v oboru pozval vodohospodáře pořadatel a odborný garant výstavy, Sdružení oboru vodovodů a kanalizací ČR, z. s., (SOVAK ČR) spolu se společností Exponex s. r. o., která výstavu organizovala. Své výrobky a služby zde představilo 300 prezentujících se firem, z nichž 37 se výstavy účastnilo poprvé. Expozice, jež se soustředily na nové technologie pro vodohospodářský obor, zaplnily dvě výstavní haly o celkové ploše 6 298 m². Prostor pro prezentaci dostalo zdarma i šest vysokých škol a jedna vyšší odborná škola. Ty návštěvníkům představily nejen své studijní obory, ale nabídly jim také možnost osobního setkání se zástupci studentů i s pedagogy, kteří na škole působí.

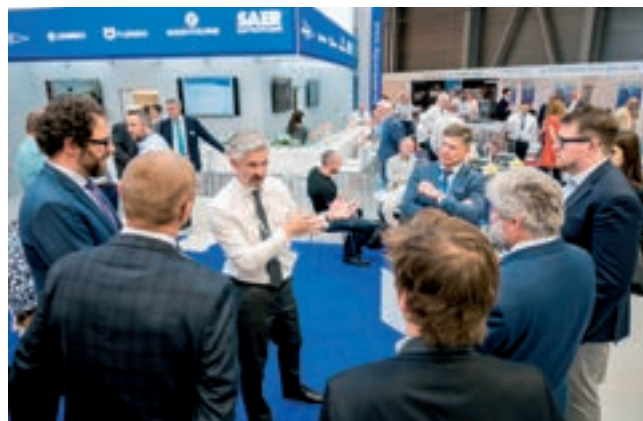
Již první den navštívily výstavu více než čtyři tisíce lidí. Během tří výstavních dní pak návštěvnost překonala dosavadní rekord z roku 2019, kdy si výstavní prostory v pražských Letňanech přišlo prohlédnout 10 333 návštěvníků. Letos jich na stejné místo zavítalo 11 419, do Prahy přijeli z celkem 26 zemí.

Zástitu výstavě poskytli ministr zemědělství Zdeněk Nekula, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Svaz vodního hospodářství ČR, z. s., (SVH ČR), Asociace pro vodu ČR z. s. (CzWA), Svaz měst a obcí ČR a Asociace krajů ČR.

Během slavnostního zahájení uvítali první návštěvníky výstavy Ing. Miloslav Vostrý, předseda představenstva SOVAK ČR, Ing. Vilém Žák, ředitel a člen představenstva SOVAK ČR, RNDr. Petr Kubala, předseda představenstva SVH ČR a zároveň generální ředitel Povodí Vltavy, s. p.; Ing. Aleš Kendík, vrchní ředitel sekce vodního hospodářství, Ministerstvo zemědělství ČR; Mgr. Jiří Valenta, náměstek ministra, Ministerstvo financí ČR; a Bc. Michal Hroza, člen rady hl. m. Prahy pro oblast infrastruktury, Magistrát hl. m. Prahy.

„Obor vodovodů a kanalizací se musel v posledních několika letech profesionálně vyrovnat s neočekávanými, lze říci krizovými situacemi. Po pandemii covidu-19 nastala energetická krize. V obou případech pracovníci oboru VaK naprosto skvěle řešili obtíže, které zmíněné situace přinesly. Nikde se nevyskytly problémy se zásobováním obyvatelstva vodou. Obyvatelé České republiky měli starosti se zcela jinými problémy, takže si, bohužel, ani neuvědomovali, že zásobování pitnou vodou i likvidace odpadních vod probíhají zcela normálně, ovšem jen díky mimořádnému pracovnímu nasazení vodohospodářů,“ připomněl obtížné období posledních let Ing. Aleš Kendík, vrchní ředitel sekce vodního hospodářství Ministerstva zemědělství, který se slavnostního otevření výstavy zúčastnil v zastoupení ministra zemědělství. Ocenil vodohospodáře i za to, že monitorováním výskytu covid-19 v odpadních vodách významně přispívali ke zpřesnění údajů o průběhu pandemie. „Za zvládnutí těchto zátěžových situací patří poděkování všem vodohospodářům z „malé“ i „velké“ vody“. Je to nejenom osobní ocenění jejich skvělé práce, ale také poděkování za celou veřejnost,“ dodal Aleš Kendík.

Hlavním cílem výstavy je samozřejmě představit inovativní technologie a nová technická řešení, která mají potenciál proměnit budoucnost vodohospodářského oboru, je to ale také místo pro setkání odborníků z různých regionů a pro diskuzi o aktuálních tématech – na některá z nich poukázali řečníci při

slavnostním zahájení výstavy a diskutována byla i během neformálních setkání či doprovodného programu.

Patří k nim nová legislativa i dopady zvyšování cen energií a s tím související zvyšování cen vodného a stočného, které je u veřejnosti pochopitelně nepopulární, byť se v rámci tak regulovaného oboru, jako je vodárenství, řídí řadou pravidel. Z pohledu připravovaných legislativních změn je diskutována například novela vodního zákona, do níž Ministerstvo životního prostředí chce prosadit kontinuální monitoring na odtoku ČOV. „Snažíme se tomu zabránit, protože jde o technologicky i technicky problematické opatření. Velmi se snažíme, aby byly z navrhované legislativy vyjmuty čistírny, které čistí komunální vody, a aby se navrhovaný monitoring týkal maximálně čistíren pro čištění průmyslových vod,“ poznamenal k tomu Vilém Žák.

Na legislativu a další aktuální témata oboru byla zaměřena také série přednášek, která byla součástí doprovodného programu výstavy. Vedle přednáškového sálu měli návštěvníci výstavy možnost prohlédnout si expozici vítězných snímků fotosoutěže na téma „Kudy teče voda“ (více na str. 40) nebo ocenit profesionalitu dvoučlenných montérských týmů, které se v 17. ročníku vodohospodářské soutěže zručnosti utkaly (více na str. 38).

Výstava VODOVODY–KANALIZACE se poprvé uskutečnila v roce 1995. Poprvé se konala v Litoměřicích, mezi lety 1996–2001 se přesunula do Plzně, v letech 2002–2005 ji hostila Praha, poté až do roku 2011 Brno. Od roku 2013 se akce přestěhovala zpět do Prahy. Až do roku 2011 se výstava konala každoročně, počínaje rokem 2012 má dvouletý cyklus, přerušovaný zatím pouze pandemií covidu-19, která si vynutila čtyřletou přestávku mezi lety 2019 a 2023. Informace k dosavadním ročníkům včetně odkazů na články k minulým ročníkům publikované v časopise Sovak jsou k dispozici na www.sovak.cz/cs/prehled-vystav-vod-ka.

Poutavé barvy i důraz na udržitelnost

Po slavnostním otevření výstavy si pozvaní hosté společně prohlédli výstavní prostory. Nevynechali ani stánek, který během letošní výstavy sdílely hned tři organizace sdružující vodohospodáře – SOVAK ČR, Svaz vodního hospodářství ČR (SVH) a Asociace pro vodu ČR (CzWA) – které dlouhodobě spolupracují na řešení výzev, jimž obor čelí. Podle Viléma Žáka je to jednoznačný signál, že tyto organizace jsou připravené nadále spolupracovat při prosazování zájmů oboru. Ústředním tématem společného výstavního stánku byl ostatně text Pozičního dokumentu – vodní hospodářství 2021–2030. Strategický dokument, který shrnuje vize a cíle oboru vodní hospodářství pro toto desetiletí, podepsali na konferenci Provoz vodovodů a kanalizací v listopadu 2021 zástupci SOVAK ČR a SVH ČR a o něco později se k němu připojila i CzWA.

Během výstavy si společný stánek prohlédl mimo jiné také dánský velvyslanec, Søren Kelstrup nebo zástupci slovenské Asociácie vodárenských spoločností, z. z. (AVS).

Zájem návštěvníků přitahovaly stánky vystavovatelů nejen představením nových technologií a výrobků, ale také poutavým designem výstavních expozic. Například stánek společnosti HAWLE ARMATURY, spol. s r. o., na první pohled zaujal výrazně barevnými ilustracemi, které ale rozhodně neodváděly pozornost od exponátů představených v popředí výstavní expozice. Veolia Holding Česká republika, a. s., naopak vsadila na tlumené barvy přírodních a recyklovaných materiálů – lepenky a dřevotřísky, téma expozice pak dotvářely zavěšené kokedamy, ptačí budky a rostliny pěstované ve zkumavce. „Stánek jsme pojali jinak než obvykle, návrh rozvíjí téma udržitelnosti a také tu prezentujeme čtyři výrobky, které cílí na to, aby vodárenství bylo energeticky i materiálově dlouhodobě udržitelné,“ okomentoval podobu stánku obchodní a technický ředitel, Ing. Ondřej Beneš.

Mezi tyto exponáty patřil i 3D model zařízení Memgas s novou technologií na úpravu bioplynu na biometan. Bioplyn se v současnosti využívá v kogeneračních jednotkách a efektivita jeho využití je velmi nízká. „Tato dvoustupňová jednotka umožňuje 98% konverzi metanu z bioplynu do biometanu, spotřeba energie na stlačení bioplynu a jeho chlazení je díky použitým keramickým membránám minimální,“ popsal funkci zařízení, jehož model získal 3. místo v soutěži Zlatá VOD-KA, Ondřej Beneš. Dodal ale zároveň, že největší zájem mezi návštěvníky byl o 3D brýle, díky nimž se návštěvníci výstavy mohli vydat na virtuální procházku podzemím pražské kanalizace nebo do objektů Nové vodní linky ÚČOV.

Pozornost návštěvníků poutaly i menší stánky, například výrazně podsvícená prezentace společnosti Wilo. „Bylo tu hodně lidí. Měli jsme tu šest zástupců, ale ani tak to nestačilo. Hodnotím to tak, že se lidé po pandemii vrací na veletrhy a chtějí vidět

výrobky osobně," okomentoval tři výstavní dny Ing. Tomáš Svoboda ze společnosti Wilo.

Většina oslovených vystavovatelů se shodla na tom, že se jim během výstavy podařilo setkat s řadou stávajících zákazníků. „Těm má cenu tímto způsobem představit novinky, kterých se za čtyřletou pauzu nakumulovalo opravdu hodně. Odhaduji, že zhruba 70 procent lidí, kteří za námi přišli, nás znají," okomentoval složení návštěvníků ze svého pohledu Michal Voronin ze společnosti Vogelsang CZ s. r. o.

Odborné přednášky a prezentace škol

Budoucnost oboru nejsou jen nové technologie, ale také lidé. Organizátoři výstavy proto nabídli prostor pro prezentaci školám, které budoucí vodohospodáře vzdělávají. Tuto nabídku využily Vysoká škola chemicko-technologická, Česká zemědělská univerzita, Jihočeská univerzita, České vysoké učení technické, Vysoké učení technické a Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava a Střední škola stavební Vysoké Mýto. „Pokládáme setkávání praxe a akademické sféry na tomto poli mezinárodní oborové výstavy za velmi důležité," řekla k účasti na výstavě Dr. Ing. Pavla Šmejkalová z Fakulty technologie a ochrany prostředí Vysoké školy chemicko-technologické v Praze. Na výstavě prostřednictvím informačních panelů i osobně představovali obory, které její škola v této oblasti nabízí – tedy bakalářský obor Voda a prostředí a magisterský Technologie vody – spolu s aktivitami školy v kontextu aktuálně řešených témat, jako je znovuvyužití vody, digitalizace vodního hospodářství, antibiologická rezistence nebo monitorování epidemiologické situace.

Aktuálním vodohospodářským tématům byla věnována také třídní série odborných přednášek. První den byly na programu přednášky týkající se především problematiky úspor energií. Blok přednášek zahájil Ing. Jiří Koranda s přednáškou věno-

vanou aktuální situaci na trhu s energiemi a jejich nákupu z pohledu vodohospodářských společností, prostor byl věnován také informacím k energetickým úsporám a vodohospodářské infrastruktúře v Operačním programu Životní prostředí a Modernizačním fondu nebo hospodaření s dešťovou vodou. O dopadech taxonomie EU na provozování vodovodů a kanalizací ve svém příspěvku přehledně informoval Ing. Filip Wanner, Ph.D.

Během druhého výstavního dne byl přednáškový sál vyhrazen především zástupcům ministerstva zemědělství jako významného regulátora oboru vodního hospodářství. Přednášky nabídl přehled o rozsahu regulace z pohledu Ministerstva zemědělství, o povinnostech vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací nebo o dotační politice Ministerstva zemědělství. Posluchači se mohli seznámit také s aktuálními změnami v legislativě oboru, včetně změn souvisejících například s novelou vyhlášky č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích, nebo připravované evropské Směrnice o čištění městských odpadních vod.

Z programu třetího výstavního dne si zaslouží připomenout například přednáška Mgr. Jiřího Paula, MBA, ze společnosti Vodovody a kanalizace Beroun, a. s., která poukázala na to, že s rostoucí cenou energií se posouvá vnímání ztrát vody a nákladů spojených s výrobou vody nefakturované. Zdůraznil, že i když je na tom Česká republika jako celek ve srovnání se ztrátami vody v jiných evropských zemích dobře, netýká se to malých provozovatelů, kterých je v systému přes 50 procent.

Že se SOVAK ČR jako garantovi a organizátoři odborného programu podařilo zvolit témata, která v oboru aktuálně rezonují, dokazuje i zájem návštěvníků výstavy. „Doprovodný program byl zjevně dobře připraven a avizovaný v předstihu, neboť přednáškový sál byl tak naplněn, že někteří museli stát. A potěšila také věcná diskuze účastníků," zhodnotil atmosféru během svého vystoupení RNDr. Pavel Punčochář z Ministerstva zemědělství, který pro výstavu připravil přednášku věnovanou současnému stavu a očekávanému vývoji změny klimatu (navýšení průměrné teploty v našich podmínkách o 2 °C již kolem roku 2030) a jejímu vlivu na vodní zdroje. Upozornil, že je třeba soustředit se na realizaci efektivních adaptačních opatření a dostatečnost a udržitelnost vodních zdrojů. „Roční srážkové úhrny mají našetřít setrvalou úroveň, avšak meziročně kolísají až o 30 %. Při souběhu vysokých teplot vzduchu s 1–2letým poklesem srážek pak nelze vyloučit ohrožení nejen podzemních, ale i menších povrchových vodních zdrojů," upozornil během své přednášky Pavel Punčochář.

Další, již 23. ročník mezinárodní výstavy VODOVODY–KANALIZACE se uskuteční v roce 2025.

Radka Hrdinová
SOVAK ČR